

Základní škola a Mateřská škola Tatenice

Mateřská škola

Školní vzdělávací program

„Cestičkami za poznáním“

Platnost od 1. 7. 2014

Aktualizován k 1. 3. 2017

Zpracovala: Alena Koppová – zástupkyně ředitele sloučeného pracoviště pro činnost mateřské školy a kolektiv

Schváleno na pedagogické radě:
25. 1. 2017

Mgr. Martin Joza
ředitel Základní školy a Mateřské školy
Tatenice

č.j.: 23/2017/KO

Obsah:

1. Identifikační údaje.....	2
2. Charakteristika školy	3
2.1 Zaměření tříd	4
3. Podmínky školy	5
3.1 Věcné podmínky	5
3.2 Životospráva.....	5
3.3 Psychohygiena.....	5
3.4 Psychosociální podmínky.....	6
3.5 Organizace dne v MŠ	7
3.6 Personální a pedagogické podmínky.....	8
3.7 Podmínky pro přijímání dětí do mateřské školy	8
3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	9
3.9 Řízení MŠ.....	10
3.10 Spoluúčast rodičů	11
3.11 Spolupráce s ostatními organizacemi	12
4. Charakteristika vzdělávacího programu	13
4.1 Popis a formy vzdělávání	13
4.2 Obsah předškolního vzdělávání	14
4.3 Integrované bloky ŠVP	16
5. Evaluační systém.....	26
6. Přílohy.....	27

1. Identifikační údaje

Od 1.1.2003 je mateřská škola součástí právního subjektu Základní škola Tatenice, okr. Ústí nad Orlicí. S účinností od 1.10.2005 se změnil název příspěvkové organizace na Základní škola a Mateřská škola Tatenice.

Právní forma: příspěvková organizace

Ředitel práv. subjektu: Mgr. Martin Joza

Telefon: 465 381 232

IČO: 70985987

Zástupkyně ředitele sloučeného pracoviště pro činnost mateřské školy: Alena Koppová

Adresa MŠ: Tatenice 82

Telefon MŠ: 465 381 224

Webové stránky MŠ: www.ms.tatenice.cz

IZO: 107590310

Typ MŠ: Mateřská škola s celodenním provozem

Provoz MŠ: 6:30 – 16:00 hod.

Kapacita MŠ: 50 dětí

Zřizovatel: Obec Tatenice

2. Charakteristika školy

Mateřská škola v Tatenici sídlí v budově čp. 82 již od roku 1956. Vzhledem k tomu, že se jedná již o starou budovu, neustále se více či méně opravuje.

Až do roku 1991 byla MŠ zřízena jako společné zařízení jeslí a mateřské školy. Po té se MŠ osamostatnila. Od 1.1.2003 je součástí právního subjektu Základní škola Tatenice, okr. Ústí nad Orlicí. Od 1.10.2005 se změnil název příspěvkové organizace na Základní škola a Mateřská škola Tatenice. Jeho součástí je školní družina a školní jídelna. Do MŠ dojíždějí děti i z nedalekého Krasíkova, ze Strážné a z Lubníka. Budova MŠ se nachází ve středu obce. Je jednopatrová.

Mateřská škola je dvoutřídní. V přízemí je třída pro děti 3-5 leté a v prvním patře pro 5-6 leté děti. V přízemí je společná šatna pro obě oddělení, jídelna a výdejna jídla. Strava se pro děti do MŠ dováží z nedaleké základní školy.

V budově je nově vybudované plynové topení. Vnitřek budovy je po částečné rekonstrukci. Byly zvětšeny prostory obou tříd, vybudované je nově i sociální zařízení pro děti u každé třídy a pro personál v prvním patře. Ložnice pro 3-5 leté děti se nachází v prvním patře, pro starší děti je ložnice součástí třídy. Zde se rozkládají v zadní části třídy lehátka pro odpolední odpočinek dětí.

U budovy MŠ je velká zahrada, vybavena novými dřevěnými průlezkami, houpačkami, dvěma pískovišti, skluzavkami, houpadly, kolotočem, lavičkami, stolky a zahradním domečkem. V létě se využívá přenosný bazén a vydlážděná část zahrady je využita k různým hrám a činnostem. Stín vzrostlých stromů chrání děti v létě před prudkým sluníčkem. Zahrada je poměrně členitá. Mírný svah slouží v zimě k sáňkování, bobování a klouzání.

V blízkém okolí MŠ se nachází mnoho zajímavých objektů, které využíváme při vycházkách za poznáním.

V těsné blízkosti je základní škola, kostel, zámeček, požární zbrojnice, ordinace lékaře, autobusová zastávka, dále pak pošta, kravín, vlakové nádraží a obchody. V okolí MŠ je překrásná příroda – rozlehlé louky, pole, remízky, les, přírodní koupaliště a potok. Tedy mnoho možností a příležitostí k poznávání a pozorování živé a neživé přírody. Můžeme se tak hlouběji zaměřit na otázky ekologické výchovy a ochranu životního prostředí.

Posláním naší MŠ je:

- Rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí.
- Předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů.
- Vytvořit příjemnou atmosféru pro děti, rodiče a zaměstnance.
- Plněním cílů a obsahu předškolního vzdělávání směřujeme v MŠ k tomu, aby děti, které ji opouštějí byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem k svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat, jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotni nejen přijímat, ale i dávat, schopni se dále rozvíjet, učit se, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší..

2.1 Zaměření tříd

Sluníčková třída – 3-5 leté děti

Třidu navštěvují děti od 3 let. Je to jejich první seznámení jak s neznámým prostředím, tak s vrstevníky stejné věkové skupiny. Učí se zde žít v kolektivu, základům spolupráce, hygieny, sebeobsluhy, společenským návykům, společné hře apod.

Po celý rok při začleňování dětí do kolektivu se vychází z adaptačního programu, vypracovaného pro tuto třídu. Ve třídě pracuje učitelka, která zde vede logopedickou poradnu. Zaměřuje se na správnou výslovnost dětí i během jejich pobytu v MŠ.

Výchovně vzdělávací proces v této třídě směřuje k tomu, aby se z dítěte na konci školního roku stal samostatný človíček, který bezproblémově přichází do školky a chápe, že zde musí určitý čas být bez rodičů. Naučí se zde mnoho zajímavého a nového, zvládne základy sebeobsluhy, umí zacházet s nůžkami, lepidlem, štětcem, barvami, papírem, modelínou apod. Má svému věku přiměřené návyky, dovednosti a znalosti.

Berušková třída – 5-6 leté děti

Třidu navštěvují děti od 5 let. Je to jejich poslední rok v MŠ, rok před vstupem do první třídy ZŠ. Aby děti vstup do první třídy zvládly bez problémů, je našim cílem vypěstovat u dětí kladný vztah ke škole, překonat strach z nového prostředí, připravit děti na zvládnutí učiva.

Protože je to třída předškoláků, odpovídá tomu také vybavení hračkami a pomůckami, které mají děti k dispozici. Mohou si samy vybrat, co chtějí dělat, co je zajímavé. Kromě samostatného výběru her, hraček a činností, jsou dětem v průběhu dne nabízeny i didakticky cílené činnosti, kde mají děti možnost uplatnit a rozvíjet svoji tvořivost, fantazii, myšlení, seberealizaci a radost z vykonané činnosti, z úspěchu. Střídají se řízené a neřízené aktivity, jsou zařazované TV chvílky, jazykové chvílky a grafomotorická cvičení na uvolňování ruky a zápěstí, jako příprava na psaní v ZŠ.

Snažíme se, aby ve třídě panovala klidná a milá atmosféra, aby děti měly vždy radost z prožitého dne v MŠ, byly plny dojmů a těšily se na další den, kdy do MŠ přijdou.

3. Podmínky školy

3.1 Věcné podmínky

Věcné vybavení mateřské školy je na dostatečné úrovni. Děti mají velký výběr hraček, her, pomůcek a knih, které jsou průběžně doplňovány podle potřeby a aktuální nabídky.

Třídy jsou světlé, je v nich nový nábytek, který umožňuje dětem samostatný výběr hraček a her. Ve třídách jsou vytvořeny „koutky“ pro děti z dětského moderního nábytku – kuchyňka, pokojíček, kadeřnictví, „válečí koutek“ z molitanové stavebnice, kutilský koutek, dopravní, výtvarný a hudební koutek. Obě třídy jsou vybaveny PC s kopírkou, novým TV přijímačem s DVD a videorekordérem, které se přiměřeně využívají ve výchovně vzdělávací práci s dětmi a při relaxaci.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy.

Třídy, sociální zařízení pro děti a pro personál a zahrada MŠ jsou po rekonstrukci, takže většina vnitřních a venkovních prostor vyhovuje bezpečnostním a hygienickým požadavkům podle platných předpisů. Po rekonstrukci je i jídelna, výdejna jídla a šatna, která je vybavena novými skříňkami. Méně vyhovující je schodiště, které bude nutné zrekonstruovat dle finančních možností obce.

3.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů.
- Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim pro děti v průběhu celého dne.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány 3 hodinové intervaly.
- Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.

3.3 Psychohygienu

- Rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoliv dle svých potřeb.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (min. 2 hod. v dopoledních hodinách), vždy s ohledem na okamžitý stav počasí či jiné přírodní překážky (mráz pod 10⁰C, náledí, silný vítr, déšť, inverze, apod.).
- Děti mají dostatek volného pohybu, nejen na zahradě, ale v rámci možností i v MŠ.
- Spací aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají 20-30 min., po té jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidné činnosti ve třídě. Do spaní v MŠ nikdo děti nenutí.
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.
- Nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim.

3.4 Psychosociální podmínky

- Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti.
- Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny.
- Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.
- Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si.
- V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni spokojeni. Na tvorbě pravidel chování ve třídě se spolupodílejí i děti.
- Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

3.5 Organizace dne v MŠ

Provoz MŠ je od 6:30 do 16:00 hod. Děti se scházejí od 6:30 do 8:30 hod. Pozdější příchod dítěte je možný, ale po předchozí domluvě s učitelkou. Denní řád je dostatečně pružný. Umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru. Její poměr s řízenou činností je vyvážený. Je dbáno na osobní soukromí dětí jak při hře, tak při osobní hygieně.

V denním režimu je pevně stanovena doba jídla s ohledem na střídání tříd v jídelně a doba odpočinku. Mezi jídlem je dodržován tříhodinový interval.

Denně jsou zařazovány pohybové chvílky, jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Provoz v MŠ bývá přerušen v měsíci červenci a srpnu. Délku omezení nebo přerušení provozu MŠ oznámí ředitel školy zástupci dítěte nejméně 2 měsíce předem, při schůzce s rodiči, vyvěšením na informační nástěnce pro rodiče v MŠ a na webových stránkách MŠ.

Oddělení 3-5 letých dětí

6:30 – 10:00 – ranní blok činností:

- hry podle volby dětí, spontánní činnosti
- jazykové chvílky, TV chvílky
- grafomotorická cvičení
- hygiena, svačina
- didakticky cílená činnost

10:00 – 12:00 – pobyt dětí venku

12:00 – 16:00 – hygiena, oběd

- odpočinek na lůžku
- hygiena, svačina
- odpolední blok činností:
- hry podle zájmu dětí
- řízené i spontánní činnosti

Oddělení 5-6 letých dětí

6:30 – 9:30 – ranní blok činností:

- jazykové chvílky, TV chvílky, jóga
- smyslové hry, grafomotorická cvičení
- hry podle vlastní volby dětí
- hygiena, svačina
- didakticky cílené činnosti

9:30 – 11:30 – pobyt dětí venku

11:30 – 16:00 – hygiena, oběd

- hygiena, odpočinek na lůžku
- náhradní nespací aktivity
- hygiena, svačina
- odpolední blok činností:
- pokračování didakticky cílené činnosti spontánní činnosti dětí

3.6 Personální a pedagogické podmínky

Pedagogický kolektiv v MŠ tvoří 4 učitelky, které jsou plně kvalifikované – Alena Koppová, Kateřina Květenská Dis., Vladislava Čepilová Dis. a Bc. Ludmila Kovářová, která vede v MŠ logopedickou poradnu.

Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče a bezpečnost.

Dle možnosti se všechny učitelky dále vzdělávají. Účastní se seminářů, školení a kurzů pro učitelky MŠ.

Jaroslava Glocarová pracuje v MŠ jako školnice a pomocná kuchařka na výdej jídla v MŠ, které se dováží z kuchyně ZŠ.

Vytápění a menší opravy v MŠ zajišťuje školník ZŠ Alois Man.

3.7 Podmínky pro přijímání dětí do mateřské školy

- Přijímání dětí do Mateřské školy v Tatenici probíhá v souladu s vyhláškou MŠMT č. 14/2004 Sb. o předškolním vzdělávání a v souladu s ustanovením §23 odst.3, §34 a §35 odst.2 a §123 odst.5 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.
- Do mateřské školy jsou přijímány děti na základě kritérií pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole.
- Děti do MŠ přijímá ředitel školy na základě řádně vyplněné přihlášky dítěte, pokud počet přihlášených dětí nepřesahuje kapacitu MŠ. V případě, že počet dětí přesáhne stanovenou kapacitu MŠ, přednost při přijetí mají děti v posledním roce před zahájení povinné školní docházky (od 1.9 2017 povinná předškolní docházka) a děti s trvalým pobytem v obci Tatenice a spádových obcích (Krasíkov, Strážná, Lubník)
- Zápis do mateřské školy probíhá v měsíci květnu. O jeho termínu jsou rodiče dětí informováni vyvěšením oznámení o zápisu do mateřské školy u vchodových dveří základní a mateřské školy a na internetových stránkách školy.
- O přijetí dítěte do mateřské školy informuje ředitel školy rodiče zasláním Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy.

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Podrobně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami upravuje vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Podle aktuálního znění § 16 odst. 1 školského zákona patří do skupiny dětí se speciálními vzdělávacími potřebami dětí, kterým v naplnění jejich vzdělávacích možností brání překážky spočívající zejména v jejich zdravotním stavu nebo životních podmínkách.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření, která napomáhají k překonání překážek ve vzdělávání.

Mezi podpůrná opatření, která mateřská škola může poskytnout, patří:

- poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna v Ústí nad Orlicí, Speciálně pedagogické centrum „Kamínek“ v Ústí nad Orlicí)
- úprava organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání
- použití speciálních učebních pomůcek, knih, atd.
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

Podpůrná opatření se dělí do 5. stupňů a to podle pedagogické, organizační a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně jsou poskytována bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).

Učitelky mateřské školy zpracují plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce.

Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory), bude zákonnému zástupci doporučeno využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření druhého až pátého stupně je doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele školy nebo OSPOD.

Ředitel školy určí učitelku odpovědnou za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně je zahájeno bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Poskytování podpůrných opatření je průběžně vyhodnocováno, nejméně však 1x ročně, v případě potřeby častěji. K ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně dojde, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu 1 – 4 stupně podpory.

3.9 Řízení MŠ

Mateřská škola je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Tatenice. Ředitelem právního subjektu je Mgr. Martin Joza a zástupkyní ředitele sloučeného pracoviště pro činnost mateřské školy je učitelka MŠ Alena Koppová.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků MŠ jsou jasně vymezeny. Všichni pracovníci mají určeny osobní úkoly, které průběžně plní. Je vytvořen funkční informační systém a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Snahou je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí, a kde je respektován jejich názor.

Plánování pedagogické práce a chodu MŠ je funkční, vychází z předchozí analýzy a využívá zpětné vazby.

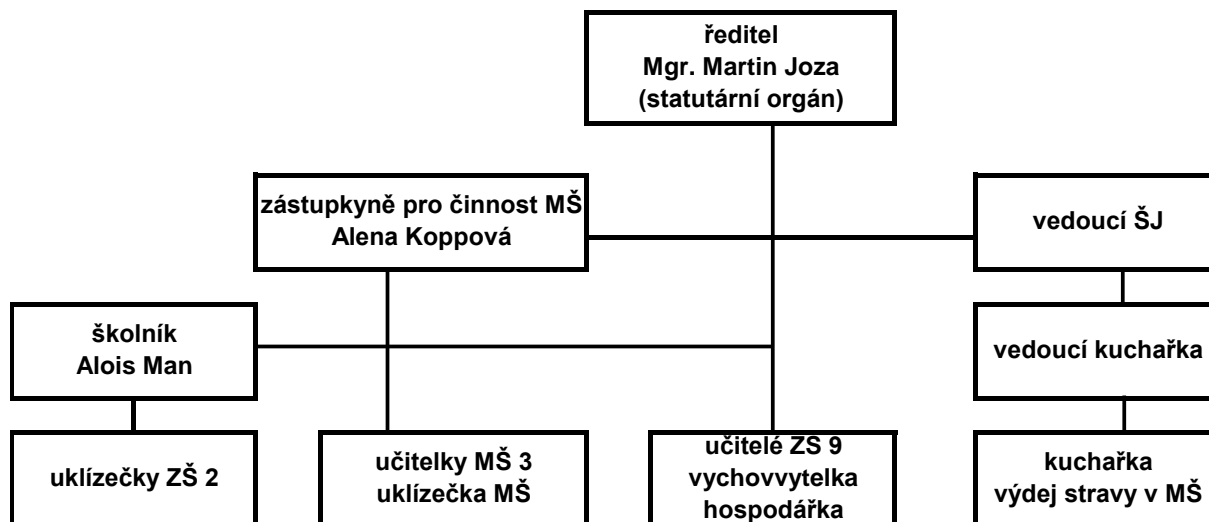
Školní vzdělávací program se zpracovává ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky a je průběžně doplňován.

Z výsledků kontrolní a evaluační činnosti jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Pedagogické pracovnice tvoří tým a zvou ke spolupráci rodiče (viz. spoluúčast rodičů).

MŠ spolupracuje se ZŠ, zřizovatelem, se sborem místních hasičů, s KC Lanškroun, se ZŠ Dobrovského v Lanškrouně a s menšími divadelními soubory dle aktuálních nabídek (viz. spolupráce s ostatními organizacemi).

Organizační struktura Základní škola a Mateřská škola Tatenice

3.10 Spoluúčast rodičů

MŠ spolupracuje s rodiči s cílem rozvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí a prohloubení vzájemného výchovného působení rodiny a MŠ. Rodiče informujeme o prospívání dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji. Pokud mají rodiče zájem, domlouváme se na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých akcí (společné výlety, besídky, karneval, loučení s předškoláky apod.), dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí, spolupracovat při vytváření programu MŠ. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje – na informačních nástěnkách v šatně a v 1. patře, na schůzkách s rodiči.

Nabízíme rodičům poradenský servis – osobně i pomocí webových stránek naší MŠ (www.ms.tatenice.cz). Rodiče mají možnost kdykoli si vyžádat konzultace s učitelkou, zástupkyní nebo ředitelem školy (vždy po předchozí domluvě). Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost.

Prohlubujeme spolupráci s rodiči dětí v posledním roce docházky do MŠ při přípravě na vstup dítěte do 1. třídy ZŠ.

3.11 Spolupráce s ostatními organizacemi

se Základní školou Tatenice

- Vzájemné konzultace učitelek MŠ a 1. třídy během roku a před zápisem do ZŠ.
- Společná divadelní představení pro děti MŠ a 1. stupně ZŠ.
- Využití tělocvičny pro cvičení s dětmi
- Příprava dětského karnevalu.
- „Předávání štafety“ od žáků 9. třídy budoucím prvňáčkům poslední den ve školním roce.

se zřizovatelem

- Opravy v MŠ.
- Údržba zahrady.
- Vystoupení starších dětí z MŠ na vítání občánků na místním zámku.
- Vystoupení starších dětí z MŠ při oslavě Dne matek na místním zámku
- Celoroční výstavka prací dětí MŠ na zámku u hlavního vchodu na OÚ.

s Kulturním centrem v Lanškrouně

- Účast na divadelních představeních pro děti v Lanškrouně dle nabídky KC.
- Účast na hudebních koncertech pro děti v Lanškrouně dle nabídky.

se ZŠ Dobrovského v Lanškrouně

- Využití plaveckého bazénu pro plavecký výcvik dětí pod vedením kvalifikovaných učitelek (lektorů).

se sborem dobrovolných hasičů v obci

- Návštěva požární zbrojnice a prohlídka požárního auta.
- Besedy s ukázkou hasících přístrojů.
- Kreslení obrázků s požární tematikou dětmi MŠ do různých soutěží.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

ŠVP „Cestičkami za poznáním“ je naším vlastním programem. Už sám název našeho ŠVP napovídá, že se při jeho zpracování vycházelo z podmínek a možností, které poloha naší MŠ nabízí. Dále se vychází z přirozeného cyklu ročních období, přírodních a společenských situací, které jsou s nimi spojeny.

ŠVP je zpracován v souladu s RVP PV (www.vuppraha.cz).

Náš ŠVP zasahuje všechny oblasti vzdělávání předškolního dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s realitou.

Cílem je podporovat tělesný i duševní vývoj dítěte, umožnit dítěti přirozeně rozvíjet svou osobnost v kolektivu vrstevníků. Předat a zprostředkovat mu základní životní zkušenosti. Získat je pro spolupráci a aktivní prožívání vztahu k okolí, probouzet u dítěte zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat, ale i získat odvalu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne, dokáže a vytvořit tak předpoklady pro jeho další vzdělávání.

Celý vzdělávací program si klade za cíl dosáhnout u dětí ukončujících docházku do MŠ očekávané klíčové kompetence dle RVP PV a to na takové úrovni, která je pro dítě dosažitelná.

Klíčové kompetence pro etapu předškolního vzdělávání obecně:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

ŠVP umožňuje pedagogům v jednotlivých třídách pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a s uplatněním své odborné způsobilosti. Stále bude dokumentem otevřeným, který se stále vyvíjí v souvislosti se získáváním nových zkušeností, poznatků z evaluačních činností, se stálým sebevzděláváním učitelek a s postupnými změnami podmínek, které jej ovlivňují.

4.1 Popis a formy vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve větších či menší skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Individuálních vzdělávacích plánů využíváme k rozvoji dětí s odkladem školní docházky. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství nadstandardních aktivit – plavecký výcvik, výlety, kulturní akce, divadla, koncerty, besídky pro rodiče apod. Jejich poměr je vyvážený, nenarušuje tak plynulý chod MŠ a výchovně vzdělávací proces.

4.2 Obsah předškolního vzdělávání

Obsah předškolního vzdělávání je hlavním prostředkem rozvoje a kultivace předškolního dítěte. Je stanoven tak, aby v návaznosti na současné trendy ve vzdělávání odpovídal cílům a záměrům předškolního vzdělávání a aby respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby a stejně tak i prostředí a možnosti mateřské školy. Obsah je rozdělen do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Tyto oblasti jsou vzájemně propojeny, ovlivňují se a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný.

Rozdělení obsahu předškolního vzdělávání do 5 oblastí:

1. **komunikace – řeč**
  2. **pohyb – sport – zdraví**
  3. **myslíme a poznáváme**
  4. **pracujeme, tvoříme**
  5. **estetika – umění**
1. – zahrnuje jazykové chvílky a činnosti, literární a dramatické činnosti
  2. – zahrnuje tělovýchovné činnosti a chvílky, relaxační činnosti, jógu, výchovu ke zdravému životnímu stylu
  3. – zahrnuje poznávací činnosti, včetně matematických
  4. – zahrnuje pracovní činnosti, grafomotoriku
  5. – zahrnuje hudební, výtvarné a literární činnosti

Ve výchovně vzdělávacím procesu plníme denně dílčí cíle z 5 vzdělávacích oblastí ŠVP a rámcové cíle RVP PV.

Dílčí cíle:

- a) cíle průběžné – plníme průběžně po celý rok
- b) cíle konkrétní (specifické) – plníme v konkrétních plánovaných činnostech (řízené, částečně řízené a neřízené činnosti), které jsou dětem nabízeny

Rámcové cíle:

- a) rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- b) osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- c) získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Obsah předškolního vzdělávání je v ŠVP uspořádán do 10 integrovaných bloků společných pro obě třídy. Jednotlivé integrované bloky obsahují navrhované dílčí celky, které jsou učitelkami rozpracovány podle podmínek a věkového složení tříd v Třídních vzdělávacích programech. Nejsou závazné, pouze doporučené. Časový prostor k realizaci dílčích celků zůstává otevřený, flexibilní, dostatečně volný s prostorem pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí a tvořivost učitelky. K jednotlivým dílčím celkům si učitelky ve svých třídách stanovují dílčí cíle, očekávané výstupy a konkrétní nabídku vzdělávacích činností, které jsou u jednotlivých integrovaných bloků v ŠVP uvedeny v obecnější podobě a prostřednictvím kterých dětem vytvářejí co nejlepší podmínky pro jejich vzdělávání.

Konkrétně na MŠ preferujeme praktické činnosti, které:

- Umožňují vnímat okolní svět všemi smysly (prožitky dětí – návštěva hasičů, výlety, karneval, vánoční a velikonoční tradice apod.).
- Seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání, napomáhají navazovat na poznatky a znalosti dětí z oblasti zemědělství, práce na poli a na zahradách, a které využívají přírodního prostředí k rozvoji poznání.
- Zaměřují se na oblast ekologie – aktivně chránit přírodu, tj. provádět ve svém okolí sběr, třídění odpadu, jarní úklid, vést děti k práci na školní zahradě včetně péče o květiny.
- Vedou ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, pohyb, otužování), ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte, k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování.
- Podporují vytváření kladných vzájemných vztahů – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi, tzn. vlastnosti, které by si dítě mělo osvojit, aby mohlo plně přijímat všechny informace a podněty z okolního světa
- Věnují maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňují dětem seberealizaci ve všech podobách (samostatné myšlení, logická úvaha, řešení problémových situací, vymýšlení příběhů apod.).
- Ponechávají dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity, která převažuje nad aktivitou učitelky (učitelka činnost řídí, příliš nezasahuje, neomezuje jejich vlastní projev).
- Věnují zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte (denní zařazování jazykových cvičení – říkadla, vyprávění, rytmizační, sluchová a jiná cvičení a hry zaměřené na artikulaci, hlasitost, plynulost, tempo řeči a správnou výslovnost všech hlásek).
- Napomáhají k rozvoji pohybových schopností a dovedností dítěte, k posilování jeho mravních vlastností a k upevňování jeho zdraví, včetně relaxačních cvičení.
- Posilují sebeobslužné dovednosti a návyky a vedou děti k samostatnosti.

4.3 Integrované bloky ŠVP

1. Cestička do školy

Charakteristika:

- adaptace dětí v novém prostředí, navození radostné atmosféry ve třídě, seznamování s kamarády, se zaměstnanci MŠ, seznamování s prostory MŠ a okolím, postupné vytváření pravidel soužití, učít se základním hygienickým a společenským návykům, rozvíjení komunikativních dovedností, osvojování si jednoduchých poznatků o světě, přírodě a jejich proměnách

Dílčí celky:

- Naše školka – naše třída
- Já a moje rodina
- Toulky babím létem

Dílčí cíle:

- Osvojení si poznatků a dovedností k podpoře zdraví, pohody a pohody prostředí
- Rozvoj psychické zdatnosti
- Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...)
- Získání relativní citové samostatnosti a schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému a posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v herní skupině...)
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s přírodou, s lidmi, apod.

Okruhy činností:

- Aktivitu vhodnou pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- Spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- Hry a činnosti zajišťující spokojenost a radost
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, mateřská škola)
- Rozvíjení řeči a jazykových dovedností
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, náčiním, materiálem
- Osvojení praktických dovedností v oblasti osobní hygieny a sebeobsluhy
- Sledování změn v přírodě

Výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů, být aktivní i bez jejich podpory
- Adaptovat se na život v mateřské škole, přizpůsobit se společnému programu
- Přirozeně komunikovat a udržovat dětská přátelství
- Uvědomovat si práva svoje a respektovat práva druhých
- Uplatňovat základní hygienické návyky
- Zvládat úkony sebeobsluhy a jednoduché pracovní úkony
- Domluvit se slovy i gesty, umět vyjádřit své potřeby

- Uplatňovat návyky společenského chování (pozdravit, poprosit, poděkovat)
- Vnímát změny v přírodě a v nejbližším okolí
- Soustředit se na činnost a udržet pozornost

2. Cestička za skřítkem Podzimníčkem

Charakteristika:

- vnímání změn v podzimní přírodě, rozvíjení a užívání všech smyslů, osvojování si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, barvy a plody podzimu, ochrana přírody

Dílčí celky:

- Podzim čaruje
- Ovoce a zelenina
- Zvířátka na dvorečku, na poli a v lese

Dílčí cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky
- Rozvoj receptivních řečových dovedností (vnímání, porozumění, naslouchání)
- Zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, posilování konkrétně názorného myšlení
- Rozvoj estetického vnímání, cítění, prožívání
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti a proměnách
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí

Okruhy činností:

- Přímé pozorování přírodního prostředí, jevů, proměnlivosti počasí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě
- Společné vycházka do přírody, pozorování, sběr přírodnin
- Praktické činnosti s přírodním materiálem
- Využití přírody člověkem, třídění odpadu
- Rozhovory o zážitcích, diskuse, poslech pohádek
- Výtvarné a pracovní činnosti
- Práce s knihami a obrazovým materiálem
- Hry s říkadly a písněmi

Výstupy:

- Využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, hovořit o prožitcích
- Zvládnout jemnou motoriku – zacházet s nástroji, výtvarným a přírodním materiálem
- Zvládat běžný pohyb v různém prostředí
- Znát různé druhy zvířat, vědět kde žijí
- Znát některé druhy ovoce a zeleniny, plody stromů a keřů
- Být citlivý k přírodě, chránit ji
- Spolupracovat s ostatními, rozdělit si úkol
- Přirozeně komunikovat s druhým dítětem
- Naučit se z paměti krátké texty

3. Cestička s dráčkem Mráčkem

Charakteristika:

- vytvářet si životní postoje a návyky prospívající zdraví, osvojovat si poznatky o svém těle, rozvíjet komunikativní schopnosti, verbální i neverbální a kultivovaný projev, posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem ...)

Dílčí celky:

- Drakiáda
- Když padá listí
- Přijíždí Martin na bílém koni

Dílčí cíle:

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- Rozvoj produktivních řečových dovedností (výslovnost, tvoření pojmů, vyjadřování)
- Rozvoj tvořivého sebevyjádření
- Posilovat přirozené poznávací city (zájem, radost z objevování)
- Rozvoj poznatků a dovedností, které umožňují vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Okruhy činností:

- Dramatické činnosti a mimické vyjadřování nálad
- Sociální a interaktivní hry, hudebně pohybové hry
- Aktivity posilující přirozené poznávací city (zvědavost, radost...)
- Společenské hry a aktivity různého zaměření
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinách
- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky...)
- Pozorování stromů a jejich proměny
- Činnosti s přírodninami
- Pouštění draků

Výstupy:

- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Přirozeně komunikovat, umět říci, co se mi nelíbí
- Dodržovat pravidla her a činností
- Bezpečná orientace v prostoru, v přírodním terénu
- Znat, co zdraví prospívá a co nám škodí
- Prožívat radost z poznání a zvládnutého
- Soustředit se na činnost, mít radost z toho, co samo dokáže
- Vědomě napodobit pohyb dle vzoru
- Všimnout si rozmanitosti a změn v nejbližším okolí

4. Cestička k vánočnímu stromečku

Charakteristika:

- podílet se na přípravě společných slavností, seznamovat se s tradicemi vánočních svátků; uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a vyjadřovat je; uvědomovat si citovou vazbu k rodinným příslušníkům

a k lidem kolem sebe; rozvíjet kulturně estetické dovednosti a pohybové schopnosti

Dílčí celky:

- Až přijde Mikuláš
- Adventní čas
- Těšíme se na Ježíška

Dílčí cíle:

- Osvojování si poznatků a dovedností důležitých k podpoře osobní pohody a pohody ostatních
- Rozvíjení kultivovaného projevu, receptivních i produktivních jazykových dovedností
- Rozvoj tvořivosti
- Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamování s lidovými tradicemi, poznávání jiných kultur
- Rozvíjení společenského a estetického vkusu

Okruhy činností:

- Poslech čtených či vyprávěných pohádek, příběhů
- Vyprávění toho, co dítě vidělo, zažilo
- Estetické a tvůrčí aktivity
- Hudebně pohybové hry a činnosti
- Příprava a realizace slavnosti, návštěva Mikuláše

Výstupy:

- Projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, vyprávění
- Zdokonalení koordinace ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- Rozvoj a rozšíření slovní zásoby
- Dovednost vyprávět zážitky, příběh
- Záměrně se soustředit a udržet pozornost
- Zapamatovat si nové říkadlo, báseň, zazpívat píseň
- Osvojit si poznatky o lidových zvycích
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

5. Cestička zimní krajinou**Charakteristika:**

- vnímat změny a krásu přírody v zimě; rozlišovat, které aktivity mohou zdraví člověka podporovat a které poškozovat, seznamovat se s různými druhy zimních sportů; rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu; osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní; seznamovat se s různými druhy zaměstnání

Dílčí celky:

- V zdravém těle zdravý duch (sporty, zdraví)
- Ptáčci v zimě
- Hádej čím budu? (rodina, zápis, druhy zaměstnání)

Dílčí cíle:

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Rozvíjení schopností v oblasti jemné a hrubé motoriky
- Osvojování dovedností a poznatků, které předcházejí čtení a psaní

- Osvojení poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Podpora a rozvoj zájmu o učení, vytváření pozitivního postoje k intelektuálním činnostem
- Rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání a posílení sebevědomí
- Rozvíjení kooperativních dovedností
- Rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí
- Přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Okruhy činností:

- Činnosti zaměřené k poznání lidského těla a jeho částí
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- Pokusy a objevování, skupenství vody
- Sezónní činnosti (hry se sněhem, bobování, sáňkování, klouzání, házení koulí, stavby ze sněhu)
- Činnosti zaměřené na chápání pojmů a osvojování poznatků
- Činnosti zaměřené k poznání života lidí
- Činnosti, které předcházejí čtení a psaní

Výstupy:

- Porozumět, že změny jsou samozřejmé a přirozené
- Vlastním vnímáním postřehnout detaily i změny v přírodě
- Pojmenovat části těla
- Rozlišit, co prospívá zdraví a co mu škodí
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví
- Nalézat nová řešení
- Znat některé druhy povolání
- Správně zacházet s předměty denní potřeby a předměty kolem nás
- Chápat základní číselné a matematické pojmy
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

6. Cestička do pohádky**Charakteristika:**

- poznávat kouzlo pohádek, rozvíjet výtvarnou a hudební fantazii, rozvíjet mluvený projev dítěte, chápat význam knihy v životě člověka, vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách; rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky

Dílčí celky:

- Tři přání
- Za zvířátky do pohádky
- Karnevalový rej
- Kniha je můj kamarád

Dílčí cíle:

- Zdokonalování schopností v oblasti hrubé motoriky
- Rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka i další formy verbální i neverbální komunikace (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Získávání poznatků o znakových systémech a jejich funkci, vytváření základů pro práci s informacemi

- Rozvíjení schopností a dovedností, které umožňují vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- Rozvíjení interaktivních a komunikativních dovedností
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Vytváření aktivních postojů ke světu, k životu, ke kultuře a umění a rozvíjení dovedností umožňujících tyto vztahy vyjadřovat

Okruhy činností:

- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- Práce s knihou, návštěva knihovny, pohádkové představení
- Dramatické činnosti a mimické vyjadřování nálad
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, hudební a hudebně pohybové hry
- Výtvarné činnosti
- Hry a činnosti ke cvičení paměti, poznávání
- Tvořivé činnosti, zhotovení masky na karneval

Výstupy:

- Projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj
- Bezpečná orientace v prostoru
- Chápat prostorové a elementární časové pojmy (včera, dnes, zítra, ráno, večer jaro, léto, podzim, zima apod.)
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- Chápat slovní vtip a humor
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- Spolupracovat s ostatními
- Vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik

7. Cestička za jarním sluníčkem**Charakteristika:**

- upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, všimnout si změn a krás v jarní přírodě, vnímat její rozmanitost; rozvíjet všechny smysly, posilovat radost z objevovaného, podporovat zájem o zvědavost dítěte, rozvíjet mluvený projev; hledat odpovědi na otázky, týkající se živých tvorů, vztah dítěte k nim, objevování různých druhů zvířat a seznamování se s jejich životem; klást otázky a hledat odpovědi na problémy; cvičit paměť, pozornost, představivost a fantazii; rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dílčí celky:

- Jak se budí příroda
- U nás na vsi
- Máme rádi zvířata a jejich mláďata

Dílčí cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvíjení řečových dovedností receptivních i produktivních (vnímání, naslouchání, výslovnost, tvoření pojmů, vyjadřování, apod.)
- Rozvoj paměti, pozornosti a přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- Rozvíjení mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

- Rozvíjení kooperativních dovedností
- Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, přináležet k tomuto společenství (rodina, třída, MŠ, vesnice), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi...

Okruhy činností:

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- Návštěva farmy s domácími zvířaty
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, podnebí, počasí, roční období)
- Aktivitty zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov, a dalších významných objektů)
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- Hudební a pohybové hry,
- Výtvarné a pracovní činnosti

Výstupy:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a orientaci v prostoru, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- Popsat situaci (skutečnou i podle obrázku)
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- Vážít si práce a úsilí druhých
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru a z různých jiných materiálů a přírodnin)
- Rozlišovat zvířata žijící na dvorečku a v lese

8. Cestička po kraji**Charakteristika:**

- vytvářet si základní představu o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu; seznamovat děti s technickým pokrokem ve vývoji dopravních prostředků, hledat souvislost mezi dopravou a životním prostředím; rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou Zemí; získat povědomí o správném chování člověka k přírodě a životnímu prostředí; seznamovat děti s lidovými zvyky a tradicemi; dodržovat kulturní a společenské návyky, rozvíjet všechny smysly, samostatně se výtvarně vyjadřovat

Dílčí celky:

- Dopravní prostředky
- Rozvíjej se poupátko
- Velikonoce
- Návrat ptáčků z teplých krajin

Dílčí cíle:

- Rozvíjení věku přiměřených praktických dovedností
- Osvojování poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí
- Rozvíjení komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu
- Rozvíjení tvořivého myšlení, tvořivého sebevyjádření, řešení problémů
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Získávat schopnost záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozvíjení kooperativních dovedností
- Osvojování základních poznatků o prostředí, ve kterém dítě žije
- Rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách, vytváření povědomí o sounáležitosti s živou a neživou přírodou

Okruhy činností:

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využíváním
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- Tvoření s jarní a velikonoční tematikou
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- Aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- Hudební, výtvarné a pracovní činnosti
- Pozorování změn v přírodě, vlivy počasí
- Pozorování života u rybníka, na poli, hnízdění ptáčků

Výstupy:

- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.), porozumět jejich významu
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- Chápat základní číselné a matematické pojmy
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, apod.)
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- Rozpoznat zvířata a vědět kde žijí
- Osvojit si poznatky o svátcích jara
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, dramaticky, pomocí hudby, apod.)

9. Cestička za včeličkou**Charakteristika:**

- rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností, s živou a neživou přírodou, připravit společné slavnosti pro maminku; uvědomovat si možná nebezpečí v přírodě; ochrana přírody, význam vody v přírodě a pro člověka

Dílčí celky:

- Moje maminka
- Včelka a její kamarádi
- Voda v přírodě

Dílčí cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- Osvojování poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody
- Rozvíjení komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvíjení smyslového vnímání a přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování)
- Rozvíjení pozitivních citů a jejich vyjádření ve vztahu k nejbližší osobě
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností, důležitých pro rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Vytváření základů aktivních postojů k životu, ke světu, rozvíjení dovedností, které umožňují tyto vztahy a postoje vyjadřovat
- vést k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách

Okruhy činností:

- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- Hudební činnosti, dramatizace, recitace
- Příprava slavnosti ke Dni matek
- Činnosti nejruznějšího zaměření, vyžadující samostatné vystupování, rozhodování, vyjadřování, sebehodnocení
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny, život v rodině, apod.)
- Tvořivé činnosti
- Pozorování života na louce

Výstupy:

- Mít povědomí o významu péče o zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou, koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- Naučit se zpaměti krátké texty
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině, apod.) svou roli, podle které je třeba se chovat
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, umět požádat druhého o pomoc
- Pomáhat pečovat o okolní prostředí, umět se starat o rostliny, chránit přírodu, živé tvory
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě

10. Cestička na letní výlet

Charakteristika:

- rozvíjet povědomí o životě zvířat a lidí na planetě Zemi; získávat povědomí o přátelství a toleranci lidí všech barev pleti; uplatňovat získané dovednosti, vědomosti a návyky při samostatném plnění úkolů, spolupracovat s ostatními; získávat poznatky o letní přírodě a počasí, rozvíjení všech smyslů

Dílčí celky:

- Den pro tebe
- Hřej sluníčko, hřej
- Za zvířátky do ZOO

Dílčí cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (tvoření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- Rozvíjení tvořivého sebevyjádření
- Poznávání sebe sama, rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě – získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi a dospělými
- Vytváření prosocionálních postojů
- Poznávání pravidel společenského soužití
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, s lidmi, s planetou Zemí

Okruhy činností:

- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovory o výsledcích pozorování
- Vyjadřování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- Výlety do okolí
- Společenské hry a pohybové aktivity nejrůznějšího zaměření, oslava MDD
- Hry a činnosti podporující kamarádství a vzájemnou ohleduplnost
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší
- Poznávání života cizokrajných zvířat – návštěva ZOO
- Hudební, výtvarné a tvořivé činnosti

Výstupy:

- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, jinak mluví apod.)
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno, vyjadřovat se v celých větách
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí, být ohleduplný
- Vnímat, že svět má svůj řád, rozmanitost, pestrost, různorodost – a to jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, o planetě Zemi, vesmíru, apod.)
- Poslouchat a plnit pokyny, povinnosti, slovní příkazy
- Řešit problémy, úkoly, situace

5. Evaluační systém

Cílem evaluace a hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy. Zjištěné klady a nedostatky zaznamenávat – jsou východiskem pro další práci.

Oblasti evaluace a hodnocení:

- Hodnocení ve vztahu k dítěti – kvalita individuálního rozvoje a učení.
- Hodnocení ve vztahu k pedagogům – kvalita pedagogické práce.
- Hodnocení ve vztahu k sobě – sebehodnocení kvalita pedagogické práce.
- Evaluace veškeré činnosti školy, záměry, cíle ŠVP i TVP, dílčí programy (akce školy, nadstandardní aktivity apod.).
- Soulad ŠVP a RVP PV, TVP a ŠVP, funkčnost ŠVP.

Metody hodnocení a evaluace:

- Pozorování
- Rozhovory s dítětem, s rodiči
- Diskuse, rozbory
- Ankety, dotazníky
- Hospitace
- Sebehodnocení
- Kontrola pedagogických a provozních zaměstnanců

Systém hodnocení a evaluace:

a) Vyhodnocování individuálního vývoje dítěte

- Záznamy o dítěti – 2x ročně (pololetí, závěr škol. roku) – učitelky ve třídách.
- Průběžné záznamy v hodnotících listech v TVP – učitelky ve třídách.
- Vytvoření PORTFOLIA dítěte – vstupní dotazník pro rodiče, práce dítěte opatřené jménem, datem popř. názvem, záznam o dítěti – učitelky ve třídách

Pro sledování vývoje dítěte je důležité znát výchozí vývojový stupeň dítěte a k němu potom hodnotit pokrok dítěte (nikoliv konfrontovat s úrovní vrstevníků). Mapujeme, v čem je dítě úspěšné. Zjišťujeme, v čem má problémy a z toho vyvozujeme důsledky pro svoji práci s tímto konkrétním dítětem.

b) Evaluace výchovně vzdělávacího procesu

- Evaluace ŠVP – 1x týdně – učitelky ve třídách.
- Závěrečná evaluační zpráva – závěr školního roku – vedoucí učitelka.
- Evaluace TVP – 2x ročně – pololetní hodnocení v jednotlivých třídách – učitelky ve třídách.

- Plnění dílčích cílů v jednotlivých vzdělávacích oblastech – tabulky – průběžně – učitelky ve třídách.
- Plnění pedagogických záměrů a rámcových cílů – hodnotící list v TVP – po skončení dílčího celku – učitelky ve třídách

c) Evaluace pedagogické činnosti, autoevaluace:

- Autoevaluační dotazník učitelky MŠ – 1x ročně – každá učitelka.
- Autoevaluační dotazník provozního zaměstnance MŠ – 1x ročně – provozní zaměstnanci.
- Hospitační činnost – 1x měsíčně – vedoucí učitelka, učitelky navzájem.

d) Evaluace podmínek

- Evaluační dotazník učitelky MŠ – podmínky výchovně vzdělávací práce školy – 1x ročně – každá učitelka.
- Evaluační dotazník provozního zaměstnance MŠ – podmínky výchovně vzdělávací práce školy – 1x ročně – provozní zaměstnanci.
- Výsledky hospitací – pedagogické porady.
- Hodnocení spolupráce školy s rodiči a ostatními institucemi – pedagogické porady.
- Kontroly a hodnocení dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy – průběžně – vedoucí učitelka – záznamy.
- Kontroly vedení třídní a jiné předepsané dokumentace – průběžně – vedoucí učitelka – záznamy.

6. Přílohy

- Třídní vzdělávací plán – 1. oddělení – „Sluníčková třída“
- Třídní vzdělávací plán – 2. oddělení – „Berušková třída“
- ŠVP – II. část – roční plán
- Konkretizované očekávané výstupy RVP PV
- Desatero pro rodiče dětí předškolního věku